Poštnina plačana v gotovini.
Štev. 23.

V Ljubljani, dne 1. decembra 1933.

Cena posamezni številki Din 3·—
leto. XV.

„NAŠ GLAS“ izide vsakega prvega, in petnajstega v mesecu. Naročnina za celo leto Din 40·—, za pol leta Din 20·—, za četrt leta Din 10·—. — Za inozemstvo je dodati poštnino. == Oglasi po ceniku. ==

NAŠ GLAS

Uredništvo: Ljubljana, Frančiškanska ulica 6/I. Rokopisi se ne vračajo. Nefrankirana pisma se ne sprejemajo. — Upravništvo: Ljubljana, Frančiškanska ulica št. 6. Račun poštne hranilnice v Ljubljani štev. 11.467.

List za državne nameščence in upokojence.

Dr. Fran Ogrin:

Ob 1. decembru 1933.

V današnjem času moralno-socialne in gospodarske krize ter političnih krčev imamo manj smisla za lepo in plemenito, manj razumevanja in pripravljenosti za duševna razmotrivanja. Treba nas je naravnost skoro izvleči iz moreče vsakdanjosti ali celo iz nebrižnosti za višje in duševne pojave. To zmorejo izredni dogodki v družini, v svetu ter posebno naši nacionalni in državni prazniki.

Zopet smo dočakali praznik našega zedinjenja. Na dan 1. decembra 1918. so predali zastopniki Narodnega Veća adreso regentu Aleksandru, s čimer je bil izvršen državno-pravni akt zedinjenja vseh dežel, ki so bile naseljene z Jugoslovani in proste avstrijsko-ogrske nadoblasti, z nekdanjo kraljevino Srbijo. Naj navežemo na ta velepomembni akt nekaj misli! Idejno pomeni zedinjenje izpolnitev stoletnih sanj o osvoboditvi in državni samostojnosti celokupnega jugoslovanskega naroda. Trnjeva je bila pot, ki jo je morala prehoditi naša svoboda. Naši tlačitelji, ves sovražni zunanji svet nam je ni privoščil in nas je oviral celo v stremljenju po kulturni skupnosti. Doma pa je videl delj časa precejšen del avstrijsko-ogrskih Jugoslovanov svoj narodni in državni cilj v trializmu pod avstro-ogrsko monarhijo, strogo nacionalni krogi pa so že zdavnaj zagovarjali popolno ločitev od te preživele države in združitev s tedanjo srbsko kraljevino v novo jugoslovansko državo. Ni pa manjkalo seveda tudi raznih tehničnih in drugih težkoč. Toda stvar je le napredovala.

Porajanje duha skupnosti in sploh duševna priprava sega daleč nazaj. Mogočen sunek je ti ideji zadala ilirska doba in živa zavest naših najboljših mož (Stanko Vraz, Petar Preradović, Josip Juraj Strossmajer). V balkanskih vojnah pa je spoznanje narodne in zgodovinske skupnosti med Slovenci, Hrvati in Srbi tako naraslo in se tako okrepilo, da nacionalne ideje ni mogel nihče več zadrževati v njenem nadaljnjem razmahu. **Z navdušenjem in globokim notranjim zadoščenjem so pošiljali Slovenci darove za srbski Rdeči križ in s posebno naslado smo l. 1912., spremljajoč hrabre srbske, črnogorske in bolgarsko-rumunske čete na njih zmagovitih pohodih, prepevali:**

Onam', onamo,
Za brda ona!
— — — — — —

Da, da, slovanstvo je vstajalo. V prvih, posebno pa v zadnjih letih svetovne vojne se je izvršil duševni preobrat naših pokrajin, dasi ni še zajel vseh duš. Nepozabno ostane nacionalno navdušenje ob proglasitvi majske deklaracije leta 1917. in ob zbiranju podpisov zanjo.

Tako smo delali, upali in čakali na Jugoslavijo v notranjosti, tam na bojnih poljanah pa se je prelivala topla kri hrabre srbske vojske in vrlih jugoslovanskih legij za isti svetli ideal. V naše nepopisno veselje je vstala v zadnjih oktobrskih dneh leta 1918. naša svoboda in z njo naša narodna država. Zadovoljstvo in ponos je prekipeval v naših srcih. **Nikdar ne bodo več naše duše doživele vzhičenja in omamljivega zadoščenja, ki so se kopale v njem tiste dni. Še otroci, ne vedoč, za kaj gre, so navdušeno izgovarjali nacionalne besede.**

Po prevratu smo sicer doživeli marsikaj odurnega, videli grdi egoizem in slepo, absolutno strankarstvo, ki je uničilo milijarde narodnega premoženja, toda naša svetla čuvstva, naše zaupanje ni zamrlo, nada na boljšo bodočnost ni omagala. Pretrpeti smo pač morali otroške bolezni mladega državnega življenja, preživeti dobe vse izkoriščavajoče sebičnosti, poseči je končno moral v razvoj stvari sam naš modri vladar, toda tok kristalizacije se ni ustavil in teče spričo vseh težav in spričo vseh nasprotujočih si naziranj o najboljši notranji ureditvi države živahno naprej. Ta tok gospodarske in politične konsolidacije je sicer začasno zavrl tisti tvor, ki razjeda življenje vsemu svetu, to je splošna gospodarsko-politična kriza, toda ni ga vrgel iz struge našega naravnega narodnega in državnega razvijanja in napredovanja. V tej krizi trpe in čakajo socialno šibki sloji, tudi državni uslužbenci, na izboljšanje splošnih razmer, ki mora priti. Vsi delavni sloji, posebno še javno uslužbenstvo, se zavedajo, da doprinašajo z našimi gospodarskimi organizacijami vred v času stisk in težav velike žrtve za domovino in državo. Praznik državnega zedinjenja jim je svetel žarek na pot izboljšanja celotnega položaja.

Naj budi in krepi tedaj naš praznik zedinjenja v nas vseh spoznanje skupnosti, da bomo leto za letom čim dalje bolj prežeti z duhom enotnosti, vzajemnosti in globoke bratske ljubezni, pripravljeni vedno žrtvovati se za svojo nacionalno in državno svobodo, za razvoj in blaginjo velike in mogočne Jugoslavije.

Delovni čas javnih nameščencev.

(Konec.)

V zadnji številki smo navedli iz poročila švicarskega podkancelarja dr. O. Leimgruberja o delovnem času javnih nameščencev prednosti, katere nudi tako zvani angleški delavnik. Danes bomo v naslednjem opisali senčne strani take ureditve delovnega časa in pa osvetlili možnost uvedbe angleškega delavnika. Naj slede izvajanja poročevalca samega:

»Neugodne posledice angleškega delavnika so:

Za delojemalca: Mnogi se boje, da bi jim narasli zaradi nujnosti posebne južine opoldne višji življenski stroški, ne da bi se na drugi strani sorazmerno znižali gospodinjski izdatki. Neprekinjeno uradovanje preko opoldneva, zlasti v poletnih mesecih, premočno izrablja telesno delavno sposobnost, posebno pri pisarniških uslužbencih, ki po večini sedé opravljajo službo. Le-ti izgube, če odpade večji opoldanski odmor, dragoceno priložnost za telesno gibanje, odlično sredstvo za preprečitev raznih bolezni. Opoldanski premor dveh ur koristi tudi pospeševanju življenskega smisla doma. Razen tega ostane še nekaj časa za določena dela doma in na vrtu ali za opravljanje tega ali drugega manjšega zasebnega posla. Mnogim je tudi za popoldanski četrt ure spanja.

Za upravo: Bojazni, da bi moglo neprekinjeno uradovanje tekom 8 ur pri mnogih uradnikih povzročiti preveliko utrujenost, ni mogoče kratko malo prezreti. Pravijo, da ureditev delovnega časa, ki nekako po dovršeni polovici dnevne naloge določa daljši počitek, bolje ustreza telesnim in duševnim potrebam kot neprekinjena zaposlitev skozi osem ur.

Od delodajalca zahteva uvedba neprekinjenega uradovanja povečini razne žrtve, potrebne, da pripravi in osebju nudi neobhodno potrebno prehrano opoldne. V upravah, kjer je danes povprečno uveden osemurni delavnik, angleškega sistema skoro ne bo mogoče uvesti, ne da bi se dejanski delovni čas skrajšal. Zakaj skoro povsod, kjer je že dandanes uveden angleški delavnik, traja delovni čas vključno s polurnim opoldanskim premorom največ po osem in osem in pol ur, tako da dejanski delavnik redko kdaj doseže polnih osem ur.

Za gospodinjo: O tem, koliko izvira nasprotstvo hišnih gospodinj proti ti novotariji iz konservativnosti, ne bomo razpravljali. Nji je pač več do tega, da se pričetek uradovanja in šole zjutraj sklada, tako da je mogoče pripraviti zajtrk za vso družino hkrati. Gospodinje pravijo tudi, da s sámo zameno obeh poglavitnih obedov v praksi ni še nič doseženega. Povsod, kjer so doraščajoči ali odrasli družinski člani preko opoldneva prosti za daljšo dobo kot družinski gospodarji, ima pač gospodinja težavo, da jih odpravi s skromnejšim kosilcem. Tudi bi bilo težko pustiti otroke, ki so opoldne zavžili samo skromno kosilo in ki pridejo iz šole po 16. uri, da bi morali čakati do 17. ure ali še dlje na večerjo. Ravno zaradi tega, ker se odpravi kosilo, je treba računati s tem, da bodo otroci ob 16. ali 16½ uri zahtevali vnovič jesti. — Kot preprosto škodljivo posledico naj omenimo še bojazen, da prejšnji konec uradovanja pri mnogih pomnožuje zapravljivost, slabí težnjo za varčevanjem in s tem škoduje družinski blaginji.

Zdi se, da se je angleški delavnik v splošnem povsod dobro obnesel. Uslužbenci so se z novostjo povsod spoprijaznili in je ne bi hoteli več pogrešati. Mnogim nameščencem je bila s tem olajšana možnost stanovati izven mesta. Vendar se je tu in tam ugotovilo, da je delovni efekt pri deljenem uradovanju boljši kot pri nedeljenem. Tako je bil na primer v Rimu uveden angleški sistem že delj časa v posameznih uradih in sicer na željo nižjega uradništva. Vendar osebje stalno ni vzdržalo, da bi sedelo po 7 ur neprestano pri delu in se duševno moglo koncentrirati. Razen tega se je kmalu uvedla zloraba, da niso uradniki prinašali za južino samo posameznih malenkosti s seboj, temveč so si v posebnih prostorih uredili popolne kuhinje, kjer so si pripravljali cele obede. Zato je bilo treba uvesti spet prejšnji delavni čas.

Tako moremo, če zberemo vse razloge, pač ugotoviti, da je uvedbo neprekinjenega, tako zvanega angleškega delavnika (in sicer za vse leto) v javni upravi **načeloma priporočati.** Za enkrat se nam pa zdi še le tedaj in tam primerna in smotrena, kjer gre za velike oddaljenosti, katere mora uradnik vsak dan prehoditi od svojega doma do službenega kraja (torej za prav velike kraje). Olajša se uvedba angleškega delavnika in nudi v splošnem več vrednosti, če se vsaj večje zasebne tvrdke tudi odločijo, da uvedejo to uradovanje. Tudi šole naj bi po možnosti enako uredile pouk, da se preprečijo motnje v družinah. Vendar ne smemo reči: vse ali nič. Ne gre namreč za doktrinarsko zadevo, katero je treba za vsakogar in za vse kakor tudi za vse čase po istem načinu urediti. Gre za časovni problem, katerega moramo rešiti naslanjaje se na trenotne okoliščine in vpoštevaje vse gospodarske in družabne okoliščine.

Če gledamo zgolj gospodarsko, predstavljajo daljši premori v delovnem času opoldne (na primer dve uri) za upravo brez dvoma neko škodo. Pa tudi s stališča uslužbenstva je neprekinjeno uradovanje vsekakor koristno, ker telesna in duševna prožnost in zdravje zaradi daljšega nepretrganega prostega časa (zgodnejši delopust, razvedrilo, sport) moreta le pridobiti, kar spet koristi upravi.

Zdi se, da je uvedba angleškega delavnika mogoča, ker dokazuje to praksa v mnogih državah in mestih. Gre torej očitno le bolj za to, da se občinstvo na eni strani, uslužbenstvo pa na drugi, temu privadi. Seveda bi morale pri tem neke službene upravne panoge, na katere je prebivalstvo stalno navezano (na primer mestne blagajne, pogrebni zavodi in še nekateri drugi uradi, da ostanemo pri velikih občinskih upravah), med kratkim premorom, morda po preteku polovice delavnega časa ali pa po zgodnjem zaključku tega ozir. kesnejšem pričetku zjutraj vzdržati svoje poslovanje. V ta namen bi bilo treba uvesti uradovanje v izmenah.

Ker bi bila po preteku polovice dnevnega dela potrebna kratka prekinitev, da bi mogli uslužbenci povžiti malo južino, bi morale uprave, kjer bi bilo to mogoče, nuditi uslužbencem za to potrebne prostore. Če bi bilo izvedljivo, bi mogle nuditi osebju ta vmesni obrok hrane po lastni ceni.

Ureditev neprekinjenega uradovanja je odvisna od okoliščin. More se urediti tako, da se poslovanje zjutraj prične precéj rano in se popoldne precéj zgodaj konča (poleti) ali pa da se zjutraj kesneje prične in popoldne tudi pozneje neha (pozimi).

Za vsak posamezni kraj je treba pretehtati prednosti in škodljivost angleškega delavnega sistema. Ni dvoma, da bo v mnogih primerih šlo za to, da se prelomi dolgotrajna navada. Stalno naraščanje mest in zlivanje mestnih središč s predmestji silijo vse bolj in bolj k rešitvi tega problema.

V zvezi z delavnim časom je vprašanje n o č n e g a d e l a in ureditev uradovanja konec tedna ter vprašanje o k r e p č e v a l n i h o d m o r o v.

Kar se tiče nagrad za nadure, je mnogo državnih ali občinskih uprav načeloma ugotovilo, da je zakonski delavni čas samo minimalni delovni čas in da je zato uslužbenec primoran, tudi preko tega minima ob vsakem času nastopiti službo ali ostati v službi, če se pokaže potreba. To pa ali brez pravice do posebne nagrade ali pa proti kompenzaciji, táko da se mu podaljša odmor ali se dovoli sorazmerno število prostih dni ali pa, da se nadure posebe sproti ozir. pavšalno plačajo. V mnogih upravah so nagrade za nočno delo posebe urejene, drugod pa ne, pri čemer se pa tudi tam v poedinih primerih priznavajo za nočno delo posebne nagrade, ki se določajo ali po načinu ali značaju posla ali pa po času nočnih ur.

Po svetovni vojni so se razmere tako glede trajanja dnevnega uradovanja kakor tudi glede ureditve počitka konec tedna in odmorov za delojemalce znatno izboljšale. To velja zlasti za osebje javnih uprav in zavodov.

Skoro povsod imajo državni ozir. občinski uslužbenci načeloma pravico do okrepčevalnega odmora (dopusta) vsako leto. Dolgost se odmerja po službeni stroki in pogostoma po življenski ali službeni starosti nameščenca. Maksimum je običajno pet do šest tednov. Redoma uprava ne more po svoji prosti presoji skrajšati zakonitih odmorov ali jih ne priznati, razen iz službenih ali drugih verjetnih razlogov, kakor na primer če je uslužbenec v dotičnem letu že dolgo časa izostal iz urada zaradi bolezni, vojaščine, izrednih dopustov itd. Vsekakor so v mnogih upravah na primer bolezenske odsotnosti brez vpliva na odmor. Čas odmora se določi po službeni dopustnosti. Povsod je opaziti stremljenje, da se dopust dovoli neprekinjeno. Seveda to v predpisih običajno ni izrečno povedano, dasi izjeme niso redke. Tudi

se skoro povsod skuša v tem pogledu ugoditi željem uslužbencev. O tem, kaj se zgodi, če uradnik med počitnicami zboli, če naj potem velja dopust kot prekinjen, o tem se uradniške pragmatike le poredkoma izražajo. V praksi se na primer v Švici dopust od tistega dne, ko se obolenje zdravniško ugotovi, ne šteje kot redni dopust, temveč kot bolezenska odsotnost.

Razen dopustov imajo seveda uradniki tudi pravico do določenega števila praznikov. Prosti sobotni popoldan, ki se je zdaj že precej uveljavil, se tu ne računa, ker je običajno že vračunan v normalni dnevni delovni čas. Vse uradništvo počiva, kolikor to služba dovoljuje, običajno ob nedeljah in praznikih. Pri upravah in zavodih z nepretrgano aktivnostjo, kakor so policija, železnica, pošta, telegraf in telefon, električne centrale, sanitetna oblastva i. t. d., seveda ne morejo prav vsi uradniki uživati svojega tedenskega odmora ob sobotah in praznikih. Za tako osebje, zlasti pri prometnih napravah, je urejeno drugače, kakor je tudi dnevni delavni čas za te uslužbence določen po drugih načelih, kot pa veljajo za osebje vrhovne uprave in pravih pisarniških uradov.

Zelo različne predpise imajo poedine uprave glede dovoljevanja posebnih dopustov razen okrepčevalnih odmorov po bolezni ali ob vpoklicu k vojakom. Mislimo tu na dopuste ob družinskih dogodkih, za splošno ali posebno strokovno izobrazbo, za poučna potovanja v inozemstvo itd. Ponekod so pri dovoljevanju takih izrednih dopustov zelo širokogrudni, drugod pa zelo ozkosrčni. To zavisi deloma od stališča vrhovnih upravnih organov in od splošnih navodil, pogosto pa tudi od mnenja in pojmovanja predstojnikov, ki so pristojni za dovoljevanje odmorov. Ponekod postoje posebni predpisi, s katerimi je celó za vsak poedini primer določeno število dni odmora, drugod je pa to pripuščeno odločitvi predstojnika, če naj v določenem primeru dovoli dopust in v kolikšni izmeri. Ob krajšem odmoru prejema uslužbenec svojo plačo običajno neokrnjeno, medtem ko pri daljših odmorih posebni predpisi določajo, če naj uslužbenec za čas dopusta izgubi prejemke in če naj se čas dopusta ne všteje v debo za občasno zvišanje plače ozir. za določitev službene dobe, torej za odmero pokojnine ozir. napredovanja v višjo plačilno stopnjo.«

Zahvala.

Podpisana Marija Čepe, se zahvaljujem Nabavljalni zadrugi državnih uslužbencev v Mariboru, ki mi je takoj ob prijavi smrti mojega moža, Čepe Franca, učitelja, izplačala posmrtnino in dodatek od nakupljenih predmetov.

Marija Čepe

Ivan Košnik, Kranj:

K našemu položaju.

V prvi polovici tega leta sem zbral v članku: »K našemu položaju« nekoliko misli. K temu sem dobil od raznih strani pritrjevalne izjave. Z zadovoljstvom moram pa poudariti, da so tovariši v Kranju te misli izvedli praktično pri zadnjih občinskih volitvah. Dosegli so lep uspeh in sicer s tem, da je bilo izvoljeno v občinski zastop šest (6) od njih nominiranih tovarišev. Ti tvorijo v občinskem zastopu **polno četrtino vseh odbornikov.** Najvažnejše in najpomembnejše je pa dejstvo, da so s svojim enotnim nastopom odločili, da je bila izvoljena ona lista, za katero so se zavzeli. Da so se cepili, ostali bi bili igrača v rokah posameznih strank. Danes je pa za vsakega **jasno, da zmaga v Kranju le ona stranka, kateri se priključijo državni uslužbenci.** (Kaj pa druga mesta, kot Ljubljana, Maribor, Celje itd.? Op. ur.)

Širše občinstvo odnosno naše tovariše v drugih krajih bo gotovo zanimalo, kako je prišlo do navednega rezultata. Državni uslužbenci v Kranju tvorijo že od nekdaj organizirano enoto v stanovskih zadevah. Dokler je uradniški zakon dopuščal, so imeli svoje združenje. Prirejali so sestanke, na katerih so obravnavali svoje stanovske zadeve. Sedaj imajo samo še gospodarske organizacije, namreč dve zadrugi: nabavljalno in kreditno. V prvi so včlanjeni skoraj vsi z malenkostnimi izjemami, druga se je pa ustanovila šele letos. Razvija se prav dobro in z upravičenjem pričakujemo, da bo združila v kratkem vse tovariše brez izjeme.

Ko so se v avgustu pojavili glasovi, da je v kratkem pričakovati občinskih volitev, zbrali so se kranjski tovariši na sestanek. Pogovorili so se temeljito o njihovem pomenu in so izvolili poseben akcijski odbor. Temu je bila poverjena naloga, da izvede vsa pripravljalna dela. Akcijski odbor je poročal na posebnem sestanku o svojem delovanju. Sestanek je bil rekordno obiskan. Soglasno se je sklenilo, da se uradništvo odloči za listo JNS z nosilcem dosedanjim županom g. Pircom Cirilom, ako dobi na njej primerno zastopstvo. Ko se je to zgodilo, so šli državni uslužbenci na volišče skoraj strnjeno za to listo.

Tovariši so nastopali disciplinirano in so dosegli, da je imela JNS lista, ki je seveda zmagala, polnih 30 % naših glasov.

Primer kaže, da je moči doseči uspehe, ako se le hoče.

Razširjajte „Naš Glas“!

Naknadni pristop k uradn. pokojninskemu skladu in ženitev upokojencev.

Društvo žandarmerijskih upokojencev za Jugoslavijo s sedežem v Ljubljani se je zaradi nejasnosti navodil za izvrševanje § 272 u. z. glede naknadnega plačila vlog v uradn. pokojninski sklad, obrnilo na finančno ministrstvo s prošnjo za pojasnilo. Od fin. ministrstva je pod štev. 38.502/I od 12. septembra prejelo naslednje pojasnilo:

»1. Če upokojenec, upokojen po starem zakonu, kateremu kot čas vlaganja v uradniški pokojninski sklad **niso bila priznana polna službena leta** za pokojnino, naknadno vplača vloge v fond za določeno dobo, s tem poveča odstotek, ki se bo upošteval pri določitvi rodbinske pokojnine do največ 55%, kolikor rodbinska pokojnina more znašati za enega člana (§ 139 uradniškega zakona od 31. marca 1931).

2. Upokojenci, upokojeni po uradniškem zakonu od 31. julija 1923, ki so se oženili kot upokojenci, imajo v vsakem primeru pravico do rodbinske pokojnine, če je dotičnik doživel uveljavljenje uradniškega zakona od 31. marca 1931, ker bo njegovi družini pripadla pokojnina po določbah § 147 tega zakona.

3. Upokojenci, ki so bili upokojeni l. 1920. oz. pred uveljavljenjem uradniškega zakona od 31. julija 1923, zdaj ne pridejo v uradniški pokojninski sklad, temveč imajo njihove družine pravico do rodbinske pokojnine že po sami določbi 2. odst. § 272 uradniškega zakona od 31. marca 1931.«

Ker je pa društvo menilo, da je 2. točka tega pojasnila v nasprotju s 6. točko § 62 fin. zakona za l. 1932./33., po katerem upokojenec, upokojen po zakonu iz leta 1923., ki se je oženil v pokoju, nima pravice do družinske pokojnine, je vnovič zaprosilo za pojasnilo. To je od fin. ministrstva prejelo pod štev. 44.922/I od 27. oktobra 1933, ki se glasi v prevodu:

»Z določbo točke 6. § 62 fin. zakona za leto 1932/33 je razložena določba čl. 144 uradniškega zakona od 31. julija 1923 in čl. 130 zakona o drž. promet. osebju od 28. oktobra 1923, po kateri družine tistih uslužbencev, ki so sklenili zakon po upokojitvi, pa niso bili kesneje reaktivirani, nimajo pravice do rodbinske pokojnine. Z drugimi besedami, družinam državnih uslužbencev, ki so se oženili kot upokojenci, **ni pripadala pravica do rodbinske pokojnine** po določbah uradniškega zakona iz leta 1923. za ves čas, dokler je ta zakon veljal, to je **do 1. aprila 1931.** Od tedaj, kot od dne uveljavljenja uradniškega zakona od 31. marca 1931, pripada družinam takih upokojencev pravica do rodbinske pokojnine po določbah tega zakona (§ 147 u. z.) neglede na to, da so se oženili kot upokojenci, če so le doživeli uveljavljenje uradniškega zakona od 31. marca 1931 (to je, če so na dan 1. aprila 1931 še živeli; op. ur.), ker so po tem zakonu postali vlagatelji v uradniški pokojninski sklad (§ 272 u. z.).«

O tem vprašanju prihodnjič več!

Obleke kemično čisti, barva, plisira in lika tovarna JOS. REICH.

Zahvala.

Podpisani Brečko Ognjeslav, poštni poduradnik v p., se zahvaljujem Nabavljalni zadrugi drž. uslužbencev v Mariboru, ki mi je takoj ob prijavi smrti izplačala posmrtnino po moji soprogi, v znesku Din 4.828 —.

Brečko Ognjeslav

Predlog državnega proračuna.

Finančni minister je predložil Narodni skupščini v razpravo in odobritev predlog državnega proračuna za leto 1934./35.

Predvsem je treba ugotoviti, da je novi državni proračun popolnoma uravnovešen, ker izkazuje izdatke in dohodke v isti višini.

Skupni izdatki znašajo po tem predlogu 10.171,250.798 Din.

Splošni državni izdatki za upravo znašajo 6.914,354.340 Din. Ostali izdatki gredo za državna gospodarska podjetja in zavode.

Povečali so se naslednji izdatki: **pokojnine** in invalidske podpore za 185 milijonov dinarjev, za gradnjo železnic 50 milijonov dinarjev, razen tega še manjša povišanja v prosvetnem in gradbenem ministrstvu.

Napram tekočemu (letošnjemu) proračunu kaže predlog novega državnega proračuna celokupno znižanje za 511,607.143 Din.

Tudi dohodki so previdени v znatno znižanih višinah.

Donos posrednih davkov je po predlogu predviden v znesku, ki je za 325 milijonov dinarjev nižji od letošnjega, monopolski dohodki so znižani za 56 milijonov dinarjev, dohodek od državnih gospodarskih podjetij pa za skoro 150 milijonov dinarjev. Največje znižanje je pri dohodkih prometnega ministrstva, kjer doseže vsoto 140 milijonov dinarjev.

Po dosedanjih uradnih objavah o kakem znižanju prejemkov drž. uslužbencev in upokojencev ni govora. Zato so vse naprotne vesti brez podlage.

J. LEROY:

Oglas.

Henry Durant, slavljeni igralec, je bil tisti dan spet žrtev nekega čudnega sentimentalnega razpoloženja, ki se ga je zadnji čas zmerom pogosteje lotevalo. Ob takih dneh je preklinjal svoj poklic, katerega je imenoval »trdovratno poneumnevanje«, hrepenel po nečem neznanem in v srcu mu je zijala silna praznina. Prelistaval je časopis in ga nehote odprl pri gledaliških vesteh. O njem ni bilo ravno nobenega poročila. V oglasnem delu je pa med objavami Vélikega gledališča z malomarnim pogledom preletel svoje mastno tiskano ime. Poskušal si je predstavljati, kako vseeno bi mu bilo, če bi našel svoje ime drobno tiskano, in ker se mu to ni docela posrečilo, se je med tem ko je naprej listal po časopisu, trudil iznebiti se neprijaznega občutka ničemurnosti. Tedaj mu je obstal pogled na oglasu med »dopisovanjem«. Bral je:

»Mlada dama, razvajena in navelicana oboževanja, si želi anonimnega dopisovanja s človekom, kateremu je čuvstvo vse. Pogoj: Nikdar si ne sme drzniti, da bi skušal odkriti njeno tajnost, kakor mora ostati tudi sam nepoznan. Osebna seznanitev izključena! Dopisi pod »Hrepenenje št. 2471« na upravo lista.«

Henry Durant je prebral dopis in ga bral iznova. Skušal si je predstaviti žensko, ki je tu oglašala svoje hrepenenje. Zanimanje se mu je vzbudilo in nenadoma je kakor pod tujim vplivom začutil, da mora odgovoriti. Možnost, da bo mogel neznanki nepoznan zaupati stvari, katere bi tako silno rad komu zaupal; želja, si pridobiti jasnost o duševnem nerazpoloženju, katero si človek, kakor je vedel iz mladostnih let, tako lahko odpiše z duše; častihlepnost, da osveži svojo pisateljsko nagnjenje, da bi zaslutil spet opojnost lepih besedi in se tako odlikoval v stroki, katero je časih, kadar se je moral učiti na pamet prazne besede nenadarjenih pesnikov, spoznal skoro za svoj pravi poklic — vse to ga je prisililo, da je sklenil brez odloga odgovoriti. Po kratkem preudarku se je odločil za pisalni stroj.

Kmalu je z bleščečimi očmi in pordelimi uhlji sedel za ropotajočim strojem. Pismo se je razvleklo, in ko si ga je polglasno prebral, se je v občutek občudovanja zaradi obilja in globine čuvstev, katerih je bil zmožen — saj zdaj je imel o tem dokaz črno na belem — pomešalo tudi nekoliko ponosa zaradi njegovega bogastva izražanja. To stvariteljsko veselje ni mogla misel, da bi mogel kdo iz teh vrstic povzeti več, kot je položil vanje, niti najmanj zatemniti. Bilo je gotovo, da bo za neznanko njihov učinek, kakor že zanj samega, prvotnejši, bolj blesteč in bolj zmagujoč, kot je bil pa njegov namen.

Suzana Fournierjeva je brala to pismo kot peto izmed triinštiridest dopisov, ki so dospeli na upravo lista pod značko »Hrepenenje št. 2471«. Učinek pisma je bil tolikšen, da je vseh ostalih osemintrideset neprebranih romalo naravnost v košaro za odpadke, ob kateri je Suzanin mali avtomobil ravno stal. Obrnila je vozilo in se odpeljala naravnost domov, pozabila na sestanek z učiteljem za golf pozabila na čajanko ob petih v Grand Hôtelu, da, pozabila celó si prižgati v neverjetno dolgem ustniku cigareto, brez katere si njenih povešenih ustnic sploh misliti nisi mogel, ko je sedela pred svojim malim pisalnim strojem in se prepustila krilom svojega Hrepenenja št. 2471.

Kako je neki Suzani palo na misel, da je oddala tisti oglas? To je vprašanje, na katero je možnih sto odgovorov in nobeden. To bogato, lepo, razvajeno sportno dekle, kateremu so se laskali neštevilni prijatelji, ki je bilo zunaj in znotraj obdano z najrazkošnejšim udobjem, je odkrilo v sebi nagnjenje za romantiko, za sentimentalnost. Mar je postala čuvstvenost spet »sodobna«? Naj bo, kakor že, Suzana se je strmoglavila v to pismeno pustolovščino in iz pisem, katera je prihodnje tri tedne pisarila vsak ponedeljek, sredo in petek, je kmalu plapolala takó divja čuvstvena strast in ljubezensko koprnenje, da je prejemnik pisem, Henry Durant, čutil, kako ga v odgovorih neodoljivo vleče k zmerom bolj žarečim in bolj opojnim besednim izbruhom.

Henry Durant in Suzana Fournirjeva sta se že poznala mnogo mesecev. Skoro vsak teden sta se v družbi enkrat ali dvakrat srečavala in sta se drug za drugega vselej zelo zanimala, seveda tako, da drugi ni smel o tem nič opaziti. Henry je bil nekoč zaupal nekemu svojemu dobremu prijatelju, da bi »ta ženska mogla postati usodna zanj«. In Suzana je nekoč, sicer nekoliko manj slovesno, pa prav tako prepričljivo priznala zaupni prijateljici svoje zanimanje zanj z besedami: »Pri teniški tekmi sem zadnjič naredila dvojno napako, ko sem opazila Duranta med gledalci«.

Zanimanje, ki je vezalo oba, je bilo mogoče spoznati tudi že po načinu, kako sta si ob vsaki priliki skušala pokazati drug drugemu svoje nezanimanje. Stalno zaljubljeni odvetnik Bernard ni slišal nikoli tako ljubeznivih besed od Suzane, kakor kadar je bil Henry Durant navzoč. In najneumnejša opazka katerekoli mlade goske je izvabila Henryju zveneč oderski smehljaj, če je Suzana poslušala.

Toda že tri tedne je bilo vse čisto drugače. Odkar sta si pisala žareča ljubezenska pisma, se nista več namenoma izogibala. Ne da bi bila morda slutila drug v drugem neznanega dopisnika. Bog nas varuj! Nikakor ne, ravno narobe. Prav zato, ker sta čutila oba tolikšno navezanost na neznanega ljubečega dopisnika, jima je postalo mogoče, da sta se neprisiljeno zabavala in zdelo se jima je, da je zanju nevarnost, da v nezavarovanem trenotku izdasta svoje nagnjenje, odstranjena. In končno sta mislila, da si moreta, obvarovana po svojem anonimnem Hrepenenju št. 2471, na zadnje drug drugemu s skoro žaljivo ljubeznivostjo pokazati, kako malo čutita drug za drugega.

Toda ta brezsrčna komedija ni uspela. Morda je bila telesna privlačnost le silnejša od hladne strasti, katera jima je vela iz skrbno zgrajenih stavkov, pisanih na stroj, morda ju je vendarle nekako družilo tudi tisto vzajemno in nerazložljivo hrepenenje, ki naj bi se zdaj pričelo izlivati v pismih. Skratka, obema ljubezni žejnima dopisnikoma sta vzrasla zelo resna tekmeca, ki sta postajala od dne do dne nevarnejša.

To se je najprej pokazalo tako, da je donebesni slog v pismih postajal vse zmer-

Glavni savez — oživljen.

Zadnji načelnik bivše Zveze drž. uslužbencev in upokojencev v Ljubljani, gosp. Makso Lilleg, je prejel od »Glavnega saveza državnih činovnika i službenika kraljevine Jugoslavije« v Beogradu naslednje, s 5. novembrom t. l. datirano pismo:

»Z uveljavljenjem uradniškega zakona od 31. marca 1931 so bila snovanja strokovnih uradniških društev in sporazumne akcije raznih združenj urejena na način, predpisan v § 76 u. z., prilagoditev že obstoječih društev tem predpisom pa bi se bila morala izvršiti v roku, določenem v § 345 istega zakona.

Ker z navedenimi zakonskimi predpisi ni bil jasno urejen položaj Glavnega saveza drž. činovnika i ostalih službenika, v katerem so do tega zakona bila včlanjena dotle postoječa uradniška društva, je uprava Saveza podvzela takoj potrebne korake, da na pristojnih mestih izposluje avtentično razlago zakona glede obstoja Glavnega saveza. Glavni savez je v tem smislu poslal predstavko g. predsedniku ministrskega sveta, katere prepis smo Vam svoječasno poslali, do izdanja odločbe na isto je pa smatrala uprava Saveza — da se nehote ne bi pregrešila zoper zakon — za potrebno, da začasno prestane z delovanjem.

Kakor boste videli, je bilo treba precej časa, da smo — neodvisno od naše volje — dobili na predloženo predstavko nazadnje odločbo, s katero moremo biti zadovoljni. Glavni savez je namreč prejel od pravosodnega ministrstva pod štev. 45.663 od 19. maja 1933 odločbo te-le vsebine:

»Glavnemu savezu drž. činovnika, Beograd. Pravosodno ministrstvo obvešča Glavni savez, da sta g. predsednik ministrskega sveta z aktom Ad štev. 711 od 5. V. 1933 in g. pravosodni minister s spisom od 10. prošlega meseca, štev. 36.114, podala svoje mišljenje, da obstoj Glavnega saveza drž. činovnika i službenika ne nasprotuje § 76 uradniškega zakona, pod pogojem, da društva, včlanjena v tem Savezu morajo v smislu 11. odst. navedenega paragrafa zaprositi za dovoljenje pristojnega ministra, da morejo ostati kot člani v Savezu.«

Smatramo za dolžnost, da Vas o predniji odločbi obvestimo zaradi znanja in ravnanja.

S tovariškim pozdravom!

Glavni tajnik:
Milan Papić.

Predsednik Glavnega saveza:
Dr. Mih. Jovanović.

Zahvala.

Podpisana Candolini Cecilija, se zahvaljujem Nabavljalni zadrugi državnih uslužbencev v Mariboru, ki mi je takoj ob prijavi smrti izplačala posmrtnino po mojem soprogu, Candolini Edmundu, poštnemu poduradniku v p., v znesku Din 4.586·—.

Candolini Cecilija

Vestnik.

P. n. naročnikom! Prihodnja številka našega lista izide zaradi Božiča okrog 20. decembra. Toliko v vednost, da ne bo nepotrebnih reklamacij.

V vednost! Vse p. n. naročnike, ki prejmejo to številko, prosimo, naj naročnino **čimprej** poravnajo. Če bi morda — iz kakršnegakoli razloga — ne mogli poravnati vse naročnine naenkrat, naj vplačajo vsaj del. — Vsekakor pa prosimo, naj se poravnajo vsi morebitni zaostanki na naročnini. Naša uprava mora vse stroške za izdajanje lista sproti poravnavati, zato so neredni in zamudni naročniki škodljivci in neprijatelji lista.

Konec leta se bliža, z njim pa zaključimo tudi letošnji petnajsti letnik »Našega Glasu«. Naš list, ki je o s r e d n j e, skupno glasilo vseh drž. uslužbencev in upokojencev, še vedno ne šteje toliko naročnikov, kolikor bi jih po svoji važnosti in pomembnosti moral imeti. Zato prosimo vse sedanje abonente, naj ostanejo tudi za naprej zvesti listu in naj skušajo pridobiti še novih naročnikov. Vsem drž. nameščencem oz. upokojencem in njihovim organizacijam pa veljaj naša prošnja: agitirajte za »Naš Glas«, priporočajte ga, širite in podpirajte ga! **Zase dela, kdor dela za »Naš Glas«!**

Novi grobovi. Prejeli smo žalostno vest, da je dne 4. novembra umrl v Polzeli upokojeni podmaršal Jovan **Cvitković.** Pokojnik, ki je bil po rodu iz Gračca v Liki, je dosegel visoko starost 81 let. Kot staroupokojenec z malenkostno pokojnino je s trpkostjo prenašal zadnja leta svojega življenja. Bil je zaveden član strokovnih društev in dolgoletni naš naročnik. N. v m. p.!

Novi občinski odbor v Kranju. — Kot zastopniki državnih uslužbencev so bili v mestni občinski odbor v Kranju izvoljeni sledeči tovariši: **Tajnik** Jože, davčni inšpektor v p. in predsednik nadzornega odbora nabavljalne zadruge, **Košnik** Ivan, direktor gimnazije v p. in predsednik upravnega odbora nabavljalne zadruge **dr. Dolar** Simon, direktor gimnazije in podpredsednik upravnega odbora nabavljalne zadruge, **Završnik** Stanko, učitelj in starosta sokolskega društva v Kranju, **Porenta** Josip, železniški uradnik in **Istenič** Franc, sodni kanclist in član upravnega odbora kreditne zadruge. Prepričani smo, da bodo naši zastopniki vselej delali za blaginjo vsega stanu državnih nameščencev in upokojencev v Kranju.

Društvo sodnih izvršiteljev Kraljevine Jugoslavije v Ljubljani se tem potom zahvaljuje tov. g. Erjavcu Fr., jetničarju na Vrhniki, kateri se je spomnil društva pri neki sodni poravnavi ter nakazal društvu 100 Din za podporni sklad. Da bi našel mnogo posnemalcev! — Odbor.

Katera gospodinja ne mora danes šteditи? ... a ona v resnici štedi, ako rabi samo pravo Kathreiner Kneippovo sladno kavo! Ta nima samo najboljši okus, ampak je tudi zelo izdatna in rabi malo sladkorja.

Statistika zagrebške organizacije upokojencev. Meseca avgusta je štelo Udruženje drž. penzionera savske banovine v Zagrebu skupno 2136 članov. Od teh jih je 910 iz Zagreba, 1226 pa iz drugih krajev banovine. Posmrtni sklad šteje 1812 članov.

Posnemanja vreden primer. Zagrebškemu Udruženju drž. penzionera je upokojeni major g. Vaso Malenković iz Neulengbacha v Avstriji poslal 1000 Din kot članarino. S tem je postal plemeniti darovalec utemeljitelj navedene organizacije, ki se mu je za veliko naklonilo iskreno zahvalila.

Klub prijateljev vaške kulture. V okviru JUU se je ustanovil pripravljalni odbor, da bo pripravil potrebno za združitev vseh osnovnošolskih učiteljev, ki bodo skušali kot organizatorji skupne gospodarske akcije, vzajemno z vsemi občani doseči gospodarski in kulturni dvig naše vasi. Temeljno sredstvo bo vaško občestvo, vse delo pa bo izhajalo iz potreb kraja. Člani kluba se zavedajo, da je njihova glavna naloga vzgajati mladino in ljudstvo za **samostojno** delo, občestvo pa daje največjo možnost, da se omejijo škodljivi vplivi strankarskih in osebnih nasprotovanj.

Za nezaposlene učitelje. V »Učiteljskem tovarišu« je izšel poziv naj bi vsak organiziran član JUU plačal mesečno po 1 Din za sklad, iz katerega bi se nudile podpore nezaposlenim učiteljem. Tak sklep je sprejelo novomeško učiteljsko društvo na svojem nedavnem sestanku.

Izdajanje železniških legitimacij. V »Službenih Novinah« je bil objavljen razglas direkcije drž. žleeznic kraljevine Jugoslavije, po katerem naj bi v bodoče izdajali za vse ozemlje države železniške legitimacije državnim aktivnim in upokojenim uslužbencem izključno samo oblastna direkcija drž. železnic, urad za vozovnice v Beogradu. Tako se glasi navedeni razglas. Ljubljanska železniška direkcija je pa kmalu nato razglasila, da za ozemlje dravske banovine izdaja kakor doslej železniške legitimacije ljubljanska železniška direkcija, tako da se glede krajevne pristojnosti v ti zadevi nič ne spremeni.

Zadružne vesti.

Nagrade za najboljše delo o »varčevanju v zadrugarstvu«. Ob proslavi dneva varčevanja je »Zveza nabavljalnih zadrug drž. uslužbencev« v Beogradu, uvaževaje ogromni pomen varčevanja za naše narodno pridobitno gospodarstvo sploh, zlasti pa za zadružno gibanje, sklenilo, da razpiše tri nagrade za najboljše delo o predmetu »Varčevanje v zadrugarstvu«. Dela morajo obsegati 2 do 4 tiskane pole običajne oblike (šestnajstinka). Prva nagrada znaša Din 3000·—, druga Din 2000·—, tretja pa Din 1000·—. Zveza si pridržuje pravico, da najboljša dela natisne na svoje stroške. Pisec bo v tem primeru prejel še posebni honorar pod običajnimi pogoji. Natečaja se more udeležiti kdorkoli. Rok za predložitev del poteče ob koncu meseca junija 1934. Do tega dne je treba spise poslati Zvezi sklicevaje se na ta oglas.

Ob rogaških zdravilnih vrelcih...

Ako se vsedeš zjutraj ob 1/26. uri v Ljubljani na vlak, ki vozi proti Mariboru, si ob 9. uri že v Rogaški Slatini. Prestopiti je treba le na Grobelnem, kjer pa čakaš le par minut na zvezo. Lepa in zanimiva je predvsem proga med Grobelnem in Slatino, najlepši del je pa oni med Sv. Vidom in Šmarjem, preko tako zvanega Halerjevega brega, odkoder ima potnik krasen razgled proti vzhodu, kjer zapira pogled Krapinska gora, Ivančica in Donačka gora. V tej kotlini izvirajo vrelci, ki jih je že leta 1685 opeval dr. Benedikt Gründel v latinskem in pozneje v nemškem jeziku. Tu okoli je leta 1640. prvič lovil divjačino znameniti grof Nikola Zrinjski, ki je bolehal na jetrih in že po par tednih ozdravel popolnoma, ko je dnevno prihajal do čudotvornega vrelca (sedanji Tempel) in pil iz njega zdravje in svežost. Od tukaj je že leta 1679. dobival zdravilno mineralno vodo sloviti dunajski zdravnik dr. Pavel Sorbait, o kojem beleži zgodovina Rogaške Slatine čudežne uspehe, ki jih je dosegel z ordiniranjem rogaške zdravilne slatine, predvsem v onem letu, ko je razsajala po Dunaju grozovita kuga. In ko se danes nekoliko pomudimo okoli slatinskih vrelcev in posmatramo častitljivo zgodovino tega kraja in te božanske vode, nas navdaja topla želja, da bi i mi bili deležni tega nadnaravnega leka, ki je v dolgi dobi napajal že stotisoče bolnih in jih odrešil od raznih bolezni! — **Popotnik.**

Zahvala.

Podpisana Gruden Ivanka, se zahvaljujem Nabavljalni zadrugi državnih uslužbencev v Mariboru, ki mi je takoj ob prijavi smrti izplačala posmrtnino po mojem soprogu, Gruden Antonu, v znesku Din 4.015·—.

Gruden Ivanka

JOSIP SKALAR:

Pod nožem.

Gg. zdravniki so rekli, da se moram podvreči operaciji. In blagroval sem socialno institucijo bolniškega zavarovanja, saj bi sicer stroški operacije in zdravljenja zarezali v mojo blagajno preobčutno brazdo. Še bolj vesel pa sem bil, da sem se priglasil pri »Trgovskem bolniškem in podpornem društvu«, ki nudj svojemu članstvu za skromni mesečni prispevek Din 20·— (od 1. januarja 1933 Din 30·—) zdravljenje v lastnem »Šlajmerjevem sanatoriju« ali pa v II. razredu bolnišnice. To pa ne le za zavarovanca, temveč tudi za člane njegove rodbine. Ker sem moral biti iz službenih ozirov sam v sobi, sem doplačal za dneve mojega bivanja v sanatoriju dnevno še Din 30·— in vselil sem se lahko v sobico I. razreda.

Bogme! Kar nič nisem občutil, da sem v sanatoriju t. j. v bolnišnici. Velika, svetla soba z velikimi, nepredeljenimi okni, centralno kurjavo, umivalnikom z mrzlo in toplo vodo, belim okusnim pohištvom (celo dve kresli!) — to je bilo moje domovanje skoz 12 dni! Izredno postrežljive in še bolj potrpežljive bolniške sestre — (Marijine sestre od čudodelne svetinje) — so bile s svojo idealno pomočjo vsak čas na razpolago in — last not least — oba zdravnika, tako šef — zdravnik, dr. Kramarič in hišni zdravnik, dr. Čebohin, sta tekmovala v negi in pozornosti.

Nič se nisem tedaj vznemiril, ko mi je šef-zdravnik naznanil, da je za operacijo v drugi večji operacijski dvorani vse pripravljeno. Šel sem tja in po lokalnem umrtvičenju se je začelo rezanje in odstranjevanje bolnih delov. Neprijetnosti res nisem čutil nobene, pač pa veliko žejo in kozarček cvička bi izpil do dna. Pa sem dobil le par kapljic vode! Poldrugo uro je trajala procedura, potem pa kar nisem mogel več peš, temveč sem moral svoje grešno telo zaupati nosačema, ki sta vešče prenesla mojih 90 kg iz operacijske dvorane v — posteljo. Tu pa se začenja križev pot! Nevajen ležanja — in celo ne mirnega ležanja! — mi je bilo osobito prve tri dni jako težko vztrajati tako pri miru. Da nisem smel nič jesti, me ni vznemirjalo, saj sem imel, k sreči v svojih 90 kg primerno rezervo. Pa ravno ta bi mi kmalu postala opasna, saj je dostikrat — v zvezi z leti — povod za pljučnico. Tudi pri meni — ali točnejše — v meni se je moralo nekaj kuhati. Vsaj to sem sklepal iz raznih injekcij in pa ker so mi postavili k postelji »telovadnico«, t. j. na železnem drogu visečo palčico, katere sem se moral vsake pol ure posluževati za telovadbo. Dviganje zgornjega telesa in globoko dihanje!

In šlo je! Nevarnost za pljučnico je minila, telesne moči so se mi dnevno vračale in rezultat dvanast-dnevnega zdravljenja je bil — da sem se celó zredil za en kilogram. Bolniške sestre so mi sicer zatrjevale, da sem bil izredno priden bolnik, toda uverjen sem, da se ne bi vse tako hitro in gladko izteklo, ako ne bi bilo tako dobre in pozorne nege od strani bolniških sester in gg. zdravnikov. Pa tudi prehrana je bila primissima! Zgorej pa: »Fantje, fantje, le korajžo«!

In ako vam kaj fali — kar pod nož!

Kmalu na to je Suzana z veseljem sprejela Henryjevo snubitev. Ker ji je dopisovanje z njenim duševnim prijateljem postalo zoprno, in so njegova pisma zadnji čas sploh izostala, se je lahko brez ovir predala Henryjevi ljubezni. Prav na naglo sta se poročila in odpotovala na jug.

Prvi dnevi v zakonu so bili kakor čudovite sanje, potem pa, ko je minila prva opojnost, se je pričela Suzana zmerom pogosteje spominjati svojega Hrepenenja št. 2471. Zakaj je tisti neznanec tako nenadoma prenehal pisati? Morda se ji je to vprašanje vrivalo zdaj zato, ker ni Henry o čuvstvenih izlivih hotel niti najmanj slišati. Saj mu prav za prav nihče ne bi mogel zameriti, da je čutil tak odpor zoper vse silne in slovesne čuvstvene izbruhe: podoba navihane sobarice mu je vstajala kot strašilo vselej, kadar se mu je zahotelo, da bi postal čuvstven.

Zakon torej nikakor ni bil srečen navzlic jasnemu nebu, ki se je neprestano smehljalo, navzlic sinji obali, na kateri sta takó samotno preživljala svoj drugi mesec poročnega popotovanja.

Dokler... dokler ni Henry neko noč presenetil Suzane, ki je s solzami v očeh prebirala kopico s strojem pisanih pisem, ki so se mu zazdela prečudno znana...

Nadaljnji razvoj dogodkov me ni več zanimal. Mislim, da je Henry priznal, da je pisal ta pisma. Najbrže je to storil v mogočnem, učinkovitem prizoru, saj je slaven igralec, ki ne bi dal, da mu taka prilika uide.

Upajmo, da sta zdaj zelo srečna. Kakor rečeno, za nadaljnji razvoj dogodkov se nisem več zanimal.

Vem samo še to, da je sobarica Aneta oni dan prejela od gospe Suzane Durantove iz Nizze pismen nalog, naj se čim prej ogleda za drugo službo...

Jesen — sovražnica našega zdravja:

Iz lepo urejevanega in zanimivega poljudno-znanstvenega mesečnika »Zdravje« objavljamo naslednji poučni članek:

»Od nekdaj že se govori, da je jesen našemu zdravju posebno nevarna. Že pred približno 2000 leti je pesnik Horac to prastaro ljudsko naziranje ponovil in je obtožil jesen, da je ona največja morilka človeštva. Moderna statistika je to naziranje deloma potrdila; bolezenska krivulja se v jeseni redno nekoliko dvigne in je višja kot v ostalih letnih časih.

Mislili bi, da je ta pojav v zvezi z astronomičnimi vzroki. Kajti jesenski čas se prične na naši severni polobli tedaj, ko stopi solnce pri svojem navideznem umikanju proti jugu nad ekvator; in res se v toplotnih razmerah nas obdajajoče ozračje nekaj spremeni, bolj ali manj hitro. Vsaka taka sprememba povzroči nevarnost za naše zdravstveno stanje, posebno še, če naša narava ni zadosti odporna. Da pomeni vsaka sezijska sprememba za naše zdravje kritično dobo, posebno če nastopi nenadno, je vedel že stari grški zgodovinar Herodot. Poroča namreč o Egipčanih, da so najbolj zdrav narod sveta, in sicer zato, ker se tam letni časi skoraj nič ne menjajo. »Kajti«, tako reče izrečno, »spremenljivost letnih časov povzroča ljudem največ bolezni«.

Zakaj pa ravno začetek in potek jeseni prinese največ bolezni, zakaj — recimo — ne začetek in potek pomladi? Saj so takrat tudi spremembe! Vzrok je ta, da je naša koža vsled poletne vročine, zlasti v avgustu nekam onemogla in oslabela in da je s tem naša naravna zaščita proti obolelostim postala slabša. Kajti koža nima samo te naloge, da služi telesu kot ovoj, temveč ima velik vpliv tudi na notranjost našega telesa. To zadnjo njeno lastnost so nam pojasnila zlasti zadnja raziskavanja znanega nemškega dermatologa, profesorja Hoffmanna z univerze v Würzburgu.

Splošno znano je dejstvo, da reagira koža na vsako zunanje mrazno draženje s krčenjem svojih majhnih krvnih cevk in da ohrani na ta način toploto našega telesa tudi ob hudem mrazu na višini 36.5 do 37.5° C, katera toplota je za naše dobro počutje potrebna. Ta aparat, ki toploto regulira, je pa v svojem točnem delovanju popolnoma odvisen od okroglastih krvnocevnih kožnih mišic; in ravno te mišice poleti omagajo in ne morejo več točno in zadosti močno vršiti svoje prave službe, obstoječe v krčenju krvnih cevk v svrho ohranitve toplote. Šele z opetovanim draženjem mraza v teku jeseni in še bolj pozimi dobijo svojo staro stopnjo funkcijskih zmožnosti zopet nazaj. V začetku pa to njih pasivno treniranje še ni zadostno, in zato lahko razumemo, da nastanejo ravno v začetku jeseni v toplotnem gospodarstvu našega organizma motenja, ki se ne dajo kar tako izenačiti, temveč ki povzročajo izgubo toplote in prehlajenje; to prehlajenje se javi običajno v obliki nahoda ali katara, more pa v neugodnem slučaju postati tudi izhodišče prav resnih in celo ogrožujočih obolelosti.

(Nadaljevanje sledi.)

ZA MIKLAVŽA
zelo prikladna darila nudi tvrdka
A. & E. SKABERNÈ
LJUBLJANA

KNJIGARNA

UČITELJSKE TISKARNE
LJUBLJANA MARIBOR
FRANČIŠKANSKA 6 TYRŠEVA ULICA 44
TELEFON ŠTEV. 3397 TELEFON ŠTEV. 2628
RAČUN POŠTNE HRANILNICE ŠTEV. 10.761

priporoča cenjenemu občinstvu svojo zalogo vseh pisarniških in šolskih potrebščin. Lastna izdelovalnica šolskih zvezkov. Knjigarna sprejema naročbe na knjige iz inozemstva, na vse domače in inozemske liste, revije itd. Velika izbira pisemskega papirja, razglednic in slik. Cene solidne! — Postrežba točna! — Zahtevajte cenik!

DEŽNIKE
NOGAVICE
VSE IZ LASTNE TOVARNE

v priznano solidni in elegantni izdelavi
oddajamo po tovarniških cenah
V NAŠIH PRODAJALNAH V LJUBLJANI
PREŠERNOVA ULICA 20
PRED ŠKOFIJO ŠTEV. 19
prva jugoslovanska tovarna dežnikov in nogavic
JOSIP VIDMAR

ŠIRITE „NAŠ GLAS“

Krojaški atelje
FRAN IGLIČ, LJUBLJANA
Pražakova ulica.
Izdeluje se za dame in gospode po najnovejših krojih. — Lastna zaloga modnega blaga. — Uradnikom znaten popust ali na obroke.

Priporočamo Vam najboljše šivalne stroje in kolesa
Adler, Gritzner
Švicarski pletilni stroji Dubied

Brezplačen pouk v vezenju :: Večletno jamstvo ::
edino le pri tvrdki
Jos. Petelinc, Ljubljana
Tel št. 2913. za vodo

Varno naložite svoj denar v
VZAJEMNI POSOJILNICI
REGISTROVANI ZADRUGI Z OMEJENO ZAVEZO
V LJUBLJANI ◆ MIKLOŠIČEVA CESTA ŠT. 7
POLEG GRAND HOTELA UNION V LASTNI PALAČI
Obrestuje najugodneje
Telefonska številka 2412
Štev. poštne hran. 11.165

Kr. dvorni dobavitelj
ANTON VERBIČ, Ljubljana
Delikatese Telefon 2673 Špecerija
Najnižje cene! Sveže blago! Skrbna postrežba!

MANUFAKTURNA TRGOVINA
FABIANI & JURJOVEC
LJUBLJANA — STRITARJEVA ULICA 5
Priporoča svojo veliko izbiro volnenega blaga za gospode in dame. Belo blago za različno perilo v poljubni širini. Krasna zaloga zastorov in preprog. (Pliš, tapestri itd.) — Puh, perje, kapok, volna, žima vedno v zalogi. Blago je iz prvovrstnih angleških in češkin tovarn. Gg. uradnikom proti takojšnjemu plačilu 10% popusta.

Za dame najelegantnejši plašči izgotovljeni in po meri
Za gospode po meri vsakršna oblačila
Sport za dame in gospode
vsa sportna oblačila, dežni plašči, trenčkoti, pumparice, posebno
za smučarski sport, smučarske drese, najmodernejših oblik
izgotovljene po meri
Za deco razna oblačila izgotovljena
K. Pučnik
Šelenburgova ulica št. 1 nasproti kavarne „Zvezda“
Za cenj. uradništvo znatno nižje cene in ugodnosti pri odplačevanju

Pozor upokojenci!
Družinski par dobi poceni dvosobno stanovanje z vrtom v vili na Bledu, če prevzame obenem oskrbo vile in vrta. Idealna prilika za vestnega upokojenca, ki ima resno zanimanje za vrtno rastlinstvo.
Nujne ponudbe poslati na naslov:
Fr. Demšar, Ljubljana 7, Podlimbarska 35.

! PORAVNAJTE NAROČNINO !

Tovariši!
Kupujte pri tvrdkah, ki oglašujejo v „NAŠEM GLASU“! Kdor podpira nas, ga podpiramo mi!

Priporočamo tvrdko
M. Tičar, Ljubljana
za nakup vseh pisarniških in šolskih potrebščin.

Bluze, damsko in moško perilo, razne pletenine, kravate, rokavice, nogavice in torbice, kupite najbolje pri tvrdki
Miloš Karničnik
Ljubljana, Stari trg 8

Ivan Perdan nasl., Ljubljana
Veletrgovina kolonijalnega in špecerijskega blaga.
Nudi po najnižji dnevni ceni: kavo, riž, testenine, najfinejše namizno olje, čaj, žganje ter vse drugo specerijsko blago.
Postrežba točna in solidna.

Zadruga državnih uslužbencev za nabavo potrebščin, Ljubljana
Vodnikov trg št. 5. r. z. z o. z. Telefon št. 2421.

Državni uslužbenci!
Vaša nakupovalnica mora biti edino zadružna prodajalna. V zalogi ima vedno sveže specerijsko blago. Dostava na dom brezplačna. Preskrbuje kurivo, posreduje nakup manufakturnega blaga pri Zadrugi državnih železničarjev in pri tvrdki Teokarović.
Širite zadružno misel med svojimi tovarišil

Izdaja za konzorcij „Naš Glas“ odgovorni urednik dr. Karl Dobida. Tiska Učiteljska tiskarna (predstavnik Francè Štrukelj). Vsi v Ljubljani.